

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 31Dz/5/2022
Identifikačné číslo spisu: 9622200051
Dátum vydania rozhodnutia: 29. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:9622200051.1

UZNESENIE

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD. a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci disciplinárne obvinenej: P. L. C., sudkyňi Okresného súdu B. D., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Margita Lonská, s.r.o. IČO: 36 862 282, so sídlom Bratislava Kalinčiakova 25, na návrh predsedu Súdnej rady Slovenskej republiky na začatie disciplinárneho konania o námietke zaujatosti vznesenej disciplinárne obvinenou proti členom disciplinárneho senátu 32D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Anite Filovej, JUDr. Mariánovi Fečíkovi, JUDr. Michalovi Matulníkovi, PhD., Mgr. Eve Kováčekovej a doc. JUDr. Kamilovi Baraníkovi, PhD., LL.M., takto

r o z h o d o l :

Sudkyňa disciplinárneho senátu 32D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Anita Filová nie je vylúčená z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 32D/9/2021 podľa § 4 a § 24 ods.2 zákona č. 432/2021 Z.z. disciplinárny poriadok v spojení s § 32 ods.1 Trestného poriadku.

Sudca disciplinárneho senátu 32D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Marián Fečík nie je vylúčený z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 32D/9/2021 podľa § 4 a § 24 ods.2 zákona č. 432/2021 Z.z. disciplinárny poriadok v spojení s § 32 ods.1 Trestného poriadku.

Sudca disciplinárneho senátu 32D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky JUDr. Michal Matulník PhD., nie je vylúčený z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 32D/9/2021 podľa § 4 a § 24 ods.2 zákona č. 432/2021 Z.z. disciplinárny poriadok v spojení s § 32 ods.1 Trestného poriadku.

Prísediaca sudkyňa disciplinárneho senátu 32D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky Mgr. Eva Kováčeková je vylúčená z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp.zn. 32D/9/2021 podľa § 4 a § 24 ods.2 zákona č. 432/2021 Z.z. disciplinárny poriadok v spojení s § 32 ods.1 Trestného poriadku.

Prísediaci sudca disciplinárneho senátu 32D Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky doc. JUDr. Kamil Baraník, PhD., LL.M., nie je vylúčený z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn.

32D/9/2021 podľa § 4 a § 24 ods.2 zákona č. 432/2021 Z.z. disciplinárny poriadok v spojení s § 32 ods.1 Trestného poriadku.

O d ô v o d n e n i e

I.

Disciplinárne konanie vo veciach sudcov, prokurátorov, súdnych exekútorov a notárov upravuje zákon č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len disciplinárny súdny poriadok) s účinnosťou od 1. decembra 2021.

Predseda Súdnej rady Slovenskej republiky podľa § 120 ods.2, písm. b/ zákona č.385/2000 z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej tiež zákon č. 385/2000 Z.z.) podal návrh zo dňa 17. februára 2020 č. SR 294/2020-216 proti P., sudkyňi Okresného súdu Bratislava I. na začatie disciplinárneho konania, vinniac ju zo spáchania závažného disciplinárneho previnenia nezlučiteľného s funkciou sudcu podľa § 116 ods.3, písm. d/ zákona č. 385/2000 Z.z. v spojení s § 116 ods.2 písm. i/ uvedeného zákona. Disciplinárna vec (pôvodne vedená pod sp. zn. 3 Ds 2/2020) na základe rozvrhu práce Najvyššieho správneho súdu SR bola elektronickou podateľňou tohto súdu pridelená na prejednanie a rozhodnutie do súdneho oddelenia 32D, v zložení z predsedníčky disciplinárneho senátu JUDr. Anity Filovej, členov disciplinárneho senátu JUDr. Mariána Fečíka a JUDr. Michala Matulníka, PhD. a prísediacich disciplinárneho senátu Mgr. Evy Kováčechovej a doc. JUDr. Kamila Baraníka, PhD., LL.M..

V priebehu disciplinárneho konania disciplinárne obvinená, následne potom ako bola upovedomená o novom zložení disciplinárneho senátu, vzniesla námietku zaujatosti proti všetkým členom disciplinárneho senátu Najvyššieho správneho súdu SR 32D.

V dôvodoch vznesenej námietky disciplinárne obvinená citujúc čl. 46 ods.1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 141 ods.6,8 Ústavy SR, § 3b a § 4 ods.1,2 zákona č. 185/2000 Z.z. o Súdnej rade SR, namietala zaujatosť, absenciu a nezávislosť predsedníčky senátu, členov senátu a prísediacich sudcov senátu 32D z dôvodu, že sú tu okolnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o nestrannosti sudcov súdu. Dôvodila, že v predmetnom disciplinárnom konaní je navrhovateľom predseda Súdnej rady SR disponujúci vo vzťahu ku všetkým sudcom vykonávajúcim funkciu sudcu v Slovenskej republike vrátane sudcov senátu 32D Najvyššieho správneho súdu SR návrhovými disciplinárnymi právomocami (§ 15 písm.b/ disciplinárneho súdneho poriadku, Ďalej disponuje vo vzťahu ku všetkým sudcom vrátane sudcov uvedeného senátu rozsiahlymi kariernymi právomocami, navyše ku všetkým sudcom NSS SR vrátane prísediacich sa predseda Súdnej rady SR priamo spolupodieľal na výbere všetkých sudcov Najvyššieho správneho súdu SR, vrátane členov senátu 32D. Vyslovila názor, že navrhovateľ mohol a môže titulom svojej funkcie uplatniť na disciplinárne konanie neprimeraný vplyv, ktorý nemá možnosť uplatniť žiaden iný subjekt nadaný disciplinárnou právomocou, keď namietaní sudcovia budú rozhodovať o návrhu osoby (o disciplinárnom návrhu predsedu Súdnej rady SR), ktorá má nad nimi disciplinárnu právomoc a ktorá ich vybrala do funkcie sudcu a v rámci rozhodovania súdnej rady sa ako jej predseda spolupodieľal na výkone ďalšej karierej právomoci vo vzťahu k týmto sudcom. Poukázala tiež na to, že kandidatúru doc.JUDr. Kamila Baraníka, LL.M na voľbu prísediaceho sudcu navrhol osobne predseda súdnej rady, z čoho je možné usudzovať bližší osobný kontakt prísediaceho sudcu a navrhovateľa, ktorý presahuje rámec výlučne formálneho kolegiálneho vzťahu. Za ďalšiu okolnosť, spochybňujúcu nestrannosť senátu, disciplinárne obvinená označila vyjadrenie prísediacej sudkyne JUDr. Evy Kováčechovej v médiách, konkrétne v článku pod názvom „Zásah voči kočnerovým sudcom“ uverejnený v denníku SME dňa 11.3.2020, kde vyjadrila svoj názor ku policajnému

zadržaniu sudcov ako aj svoj osobný postoj k zadržaným sudcom, pričom medzi sudcov zadržaných pri policajnej akcii "Búrka", ku ktorej sa viaže predmetný článok, patrila aj disciplinárne obvinená. Mala za to, že týmto vyjadrením prísediacej sudkyne pre médiá bolo založené silné podozrenie o tom, že nie je subjektívne nestrannou. Poukazom na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok ESĽP vo veci Delcourt v. Belgicko z 17.1.1970, vo veci Saraiva de Carvalho v. Portugalsko z 22.4.1994), disciplinárne obvinená namietala nedostatok objektívnej nestrannosti a nezaujatosti sudcov senátu 32D Najvyššieho súdu SR, pretože sú tu dané okolnosti, ktoré ich nestrannosť a nezaujatosť spochybňujú.

Predsedička senátu 32D JUDr. Anita Filová a členovia tohto senátu JUDr. Marián Fečík a JUDr. Michal Matulník PhD., sa k námietke zaujatosti vznesenej disciplinárne obvinenou zhodne vyjadrili tak, že nie sú im známe skutočnosti, ktoré by ich nestrannosť a nezaujatosť spochybňovali.

Prísediaci sudca disciplinárneho senátu 32D doc. JUDr. Kamil Baraník, PhD., LL.M. sa k námietke zaujatosti vznesenej disciplinárne obvinenou vyjadril tiež tak, že nie sú mu známe skutočnosti, ktoré by jeho nestrannosť a nezaujatosť spochybňovali. K argumentácii disciplinárne obvinenej vo vzťahu zaujatosti sudcov Slovenskej republiky v disciplinárnom konaní začatom na návrh predsedu súdnej rady uviedol, že ak by oprávnenie predsedu súdnej rady podať návrh na začatie disciplinárneho konania vo vzťahu k sudcom (prípadne prísediacim sudcom disciplinárnych senátov NSS SR podľa § 15 písm. b/ zákona č. 432/2021 Z.z.) mala automaticky spôsobovať ich zaujatosť potom by z možnosti prejednať disciplinárny návrh podaný predsedom Súdnej rady SR musel byť vylúčený každý jeden sudca, ako aj každý jeden prísediaci sudca NSS SR. Vo vzťahu k celkovej logike námietok upriamil pozornosť na to, že slovenský ústavný poriadok vytvára inštitucionálne a personálne predpoklady nezávislého a nestranného výkonu súdnej moci. Vo vzťahu k výkonu súdnej moci má Súdna rada SR zásadné postavenie, avšak namietajúca v podaní zamietla koncept súdnej rady ako ústavného orgánu sudcovskej legitimacy s právomocami predsedu Súdnej rady SR, keďže ten nerozhoduje o kariernom postupe sudcov, preložení, pridelení, predložení návrhov na kandidátov sudcov v medzinárodných súdnych orgánoch, či vyslovení nesúhlasu s trestným stíhaním sudcu pre trestný čin ohýbania práva, i keď v zmysle čl. 141a ods.8 ústavy "činnosť Súdnej rady SR riadi a organizuje je predseda", to však neznamená, že predseda Súdnej rady SR. Je teda zavádzajúce stotožňovať právomoci Súdnej rady SR s oprávneniami jej predsedu. K námietke zaujatosti vznesenej disciplinárne obvinenou vo vzťahu k svojej osobe sudca disciplinárneho senátu uviedol, že je pravdou, že predseda Súdnej rady SR ho navrhol za prísediaceho sudcu disciplinárneho senátu NSS SR, to však neznamená, že má na jeho rozhodovanie v disciplinárnych konaniach akýkoľvek vplyv, dajúc do pozornosti, že o schválení jeho kandidatúry rozhodla podľa § 4 ods.1 ZoSR Súdna rada SR a nie jej predseda. Nepovažoval za relevantné automaticky prepájať návrhovú právomoc predsedu Súdnej rady SR vo vzťahu k prísediacim sudcom Najvyššieho správneho súdu SR s „bližším osobným kontaktom prísediaceho sudcu a navrhovateľa, ktorý presahuje rámec kolegiálneho vzťahu“. Tiež poukázal na to, že v zmysle koncepcie nášho ústavného poriadku momentom ustanovenia do funkcie sudcu (a analogicky aj prísediaceho sudcu NSS SR) dochádza k nevyhnutnému pretrhnutiu väzieb medzi navrhujúcim subjektom a samotným sudcom (prísediacim). V danej súvislosti upriamil pozornosť na judikatúru Ústavného súdu SR sp. zn. III ÚS 24/05 13.4.2005.

Prísediaca sudkyňa disciplinárneho senátu 32D Mgr. Eva Kováčechová k námietke zaujatosti vznesenej disciplinárne obvinenou sa tiež vyjadrila tak, že nie sú jej známe skutočnosti, ktoré by jej nestrannosť a nezaujatosť spochybňovali. S argumentáciou disciplinárne obvinenej vo vzťahu zaujatosti sudcov Slovenskej republiky ako aj prísediacich sudcov NSS SR v disciplinárnom konaní začatom na návrh predsedu súdnej rady nesúhlasila. K ďalšej okolnosti spochybňujúcej nestrannosť senátu spočívajúcej v jej vyjadrení v médiách uviedla, že je pravdou, že v marci 2020 sa vyjadrovala ku skutočnosti zadržania 13 sudcov v súvislosti ich obvinenia z trestnej činnosti, avšak vo vyjadrení sa nevyjadrovala k osobe disciplinárne obvinenej sudkyne, nespomenula ju a ani neuviedla jej meno priamo ani nepriamo, vyjadrovala sa len všeobecne k samotnému zásahu policajtov z NAKA. Z jej vyjadrenia nevyplýva, či disciplinárne obvinenú považovala za dôvodne zadržanú alebo nie. Nesúhlasila s tvrdením disciplinárne obvinenej, že by sa vyjadrovala „k osobám a dôvodom

zadržania“, ako aj že by hodnotila osobu disciplinárne obvinenej a napokon, že by „bola presvedčená o tom, že zadržaní sudcovia zneužívali svoje kompetencie.“

II.

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v zmysle právnej úpravy ustanovenej v § 24 ods.2 disciplinárneho súdneho poriadku posúdil námietku zaujatosti vznesenú disciplinárne obvinenou voči všetkým členom senátu 32D Najvyššieho správneho súdu SR vo vzťahu k ich pomeru k účastníkom konania a ich zástupcom ako aj v k veci.

Podľa § 24 ods.1,2 disciplinárneho súdneho poriadku ak nastanú okolnosti, ktoré môžu zakladať dôvod zaujatosti predsedu disciplinárneho senátu, sudcov disciplinárneho senátu, prísediacich alebo sudcov senátu, ktorý rozhoduje o odvolaní proti disciplinárnemu rozhodnutiu, môže navrhovateľ, disciplinárne obvinený alebo jeho obhajca namietat' ich zaujatosť. Námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa dotknutý subjekt o dôvodoch zaujatosti dozvedel; na neskôr oznámenú námietku zaujatosti sa neprihliada.

O námietke zaujatosti a o oznámení predsedu disciplinárneho senátu, sudcu disciplinárneho senátu alebo prísediaceho o ich zaujatosti rozhodne trojčlenný senát najvyššieho správneho súdu určený náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov schválených ministerstvom spravodlivosti do siedmich dní od predloženia veci.

Podľa § 4 disciplinárneho súdneho poriadku ak tento zákon neustanovuje inak a ak to povaha veci nevyučuje, na disciplinárne konanie sa primerane použijú ustanovenia Trestného poriadku o základných zásadách trestného konania, o spoločnom konaní, o vylúčení súdu a iných osôb, o obhajcovi, o úkonoch trestného konania, o dokazovaní, o rozhodnutiach súdu, o hlavnom pojednávaní, o odvolaní, o dohode o uznaní viny a prijatí trestu, o obnove konania a o trovách trestného konania.

Podľa § 31 ods.1 zákona č. 301/2005 Z.z. Trestný poriadok zZ vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca (ďalej len „prísediaci“), prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v tomto konaní.

Účelom právnej úpravy ustanovenej v citovaných právnych normách je prispieť k nestrannému prejednaniu veci, k nezaujatému prístupu súdu, k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedenej právnej úpravy je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1. k veci (o vzťahu tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2. k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade preukázaného vzťahu sudcu napr. charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)], 3. k zástupcom účastníkov konania.

Pomer k veci ako okolnosť spochybňujúca nezaujatosť sudcu predpokladá situáciu, keď sudca je právne zainteresovaný na výsledku konania. O pomere k účastníkovi alebo k zástupcovi ako okolnosti vzbudzujúcej pochybnosti o nezaujatosti sudcu možno uvažovať, ak sa zakladá na príbuzenstve, či iných kladných alebo záporných vzťahoch sudcu k účastníkom alebo k ich zástupcom. Zákom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity, resp. domnienky účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, (ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci).

Zaujatost' konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom. Povinnosť preukázať okolnosti odôvodňujúce zaujatost' konajúceho sudcu na prejednaní a rozhodnutí mu pridelenej veci spočíva na tom, kto vzniesol námietku zaujatosti. Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený, nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom, pochybnosti o jeho nezaujatosti, dôvodnosť ktorých musí však vyplývať z objektívne preukázateľných skutočností.

Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkoľvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982). Existencia nestrannosti musí teda byť určená podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania sudcu v danej veci, a tiež podľa objektívneho hľadiska, t.j. zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (pozri rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp.zn. III. ÚS 16/00). Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“ Za objektívne pritom nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí, ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci pristupuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine iura et studio“, teda nezávisle a nestranne. Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk zákonného a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanej právnej úprave stanoví ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky nestrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

I keď Disciplinárny súdny poriadok obdobne Trestný poriadok v citovanej právnej úprave spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti, nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu ako aj prísediaceho predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre pri skúmaní nestrannosti sudcu vychádza z kombinácie subjektívneho testu, kde sa berú do úvahy osobné presvedčenie a správanie daného sudcu, teda či sudca má osobný predsudok v danej veci, a objektívneho testu, kde sa skúma, či súd ako taký poskytuje dostatočné záruky, aby vylúčil oprávnené pochybnosti ohľadom svojej nestrannosti. Pri subjektívnom teste sa predpokladá osobná nestrannosť sudcu, pokiaľ nebol dokázaný opak (rozsudok veľkej komory z 23. apríla 2015, Morice proti Francúzsku, sťažnosť č. 29369/10, ods. 74); takým dôkazom sú napr. prejavy nepriateľstva sudcu alebo zlý úmysel z osobných dôvodov (rozsudok z 26. októbra 1984, De Cubber proti Belgicku, sťažnosť č. 9186/80, ods. 25, kde išlo o podozrenie, že sudca si zámerne prideloval všetky veci jedného obvineného). Pri objektívnom teste sa skúma, či (odhliadnuc od správania sudcu) existujú preukázateľné skutočnosti, ktoré môžu vyvolať pochybnosti o sudcovej nestrannosti. Názor osoby, ktorá tým je dotknutá, je síce dôležitý, ale nie rozhodný; rozhodné je, či obava z nedostatku nestrannosti je objektívne oprávnená. V tomto teste sa spravidla skúmajú hierarchické alebo iné vzťahy medzi sudcom a inými účastníkmi konania (napr. rozsudok z 26. októbra 2004, Miller a iní proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosti č. 45825/99, 45826/99 a 45827/99, ktorý sa týka sudcov poľných súdov, alebo rozsudok z 21. decembra 2000, Wettstein proti Švajčiarsku, sťažnosť č. 33958/96, ods. 47, ktorý sa týka sudcu, ktorý pôvodne v danom konaní zastupovala jedného z účastníkov), ktoré objektívne oprávňujú pochybnosti o nestrannosti súdu.

K špecifickým otázkam vzťahu medzi sudcom a Súdnu radou, resp. obdobným orgánom, sa EŠLP vyjadril v rozsudku z 9. januára 2013, Oleksander Volkov proti Ukrajine, sťažnosť č. 21722/11, a rozsudku veľkej komory zo 6. novembra 2018, Ramos Nunes de Carvalho e Sá proti Portugalsku, sťažnosti č. 55391/13, 57728/13 a 74041/13. Oba tieto prípady sa týkali otázky nezávislosti sudcov, ktorí preskúmajú rozhodnutia Súdnej rady, ktorá má zároveň voči nim určité právomoci. Vo veci Volkov EŠLP identifikoval viacero štrukturálnych problémov v zložení a činnosti ukrajinskej Najvyššej súdnej rady. EŠLP konkrétne považoval za problematické, že členmi Najvyššej súdnej rady boli zo zákona minister spravodlivosti a generálny prokurátor, že časť členov bola proti sťažovateľovi priamo zaujatá, že členmi tejto rady boli osoby, ktoré viedli vyšetrovanie proti sťažovateľovi, pričom jedna z nich sa dokonca stala predsedom tejto rady. Jediným súdom, ktorý mohol tieto nedostatky v konaní proti sťažovateľovi napraviť, bol Vyšší správny súd. EŠLP mal tak mimoriadne vysoké nároky na jeho nezávislosť a nestrannosť, a preto dospel k záveru, že oprávnenia Najvyššej súdnej rady voči sudcom tohto súdu znamenali nedostatok jeho nezávislosti a nestrannosti. Naopak, vo veci Ramon Nunes de Carvalho e Sá EŠLP takéto štrukturálne problémy neidentifikoval. Zdôraznil, že nezávislosť sudcov chráni ústava a ďalšie zákony a okolnosť, že sú viazaní zákonom a disciplinárnymi pravidlami, nemôže sama osebe spochybnit' ich nestrannosť. Sudcovia portugalského Najvyššieho súdu, ktorí rozhodujú o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu portugalskej Najvyššej sudcovej rady, sú na vrchole svojej kariéry, nepodliehajú hodnoteniu výkonu a neusilujú sa o povýšenie, takže právomoc Najvyššej sudcovej rady voči nim je skôr teoretická. Len teoretické riziko, že sudca, ktorý preskúma rozhodnutie Najvyššej sudcovej rady, môže byť disciplinárne stíhaný, nie je dostatočným dôvodom pre záver, že boli porušené princípy nestrannosti (cit. rozsudok, ods. 157 až 163).

V danej súvislosti najvyšší správny súd dáva do pozornosti, že sudca je predstaviteľ súdnej moci. Právomoc súdu sudca vykonáva na nezávislom a nestrannom súde oddelene od iných štátnych orgánov. Sudca je pri výkone svojej funkcie nezávislý a zákony a iné všeobecne záväzné právne predpisy vykladá podľa svojho najlepšieho vedomia a svedomia; rozhoduje nestranne, spravodlivo, bez zbytočných prietáhov a len na základe skutočností zistených v súlade so zákonom. Podľa § 30 zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sudcoch“) v záujme záruky nezávislosti a nestrannosti výkonu sudcovej funkcie je sudca povinný dbať svojím správaním na to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. V občianskom živote, pri výkone funkcie sudcu, aj po jeho skončení sa sudca musí zdržať všetkého, čo by mohlo narušiť vážnosť a dôstojnosť funkcie sudcu alebo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Z toho vyplýva, že sudca musí byť nielen nestranný, ale sa musí ako nestranný javiť navonok. (§ 2 ods. 1 a 2 zákona o sudcoch). Práve osobitný vzťah sudcu k štátu musí sudcovi umožniť konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo

všetkých veciach, teda aj v disciplinárnych veciach. K tomuto postojú čl. 144 Ústavy Slovenskej republiky výslovne sudcovi priznáva nezávislosť pri výkone jeho funkcie.

Vychádzajúc z uvedeného disciplinárny senát Najvyššieho správneho súdu SR dospel k záveru, že skutočnosť, tvrdené disciplinárne obvinenou, že nestrannosť a nezaujatosť všetkých členov senátu 32D Najvyššieho správneho súdu SR podmieňuje, že návrh na jej disciplinárne stíhanie podal predseda Súdnej rady SR, nie sú spôsobilé spochybníť nestrannosť a nezaujatosť sudcov disciplinárneho senátu 32D Najvyššieho správneho súdu SR. V zmysle čl. 141a ods.1 Ústavy SR Súdna rada Slovenskej republiky je ústavným orgánom sudcovskej legitimity. Právomoc Súdnej rady SR, ktorú jej zveril ústavodarca v čl. 141a ods.6 ústavy nie je možné stotožňovať s oprávnením jej predsedu, ktorý tvorí len jednu osemnástinu jej celkového zloženia. Predseda Súdnej rady SR tak sám samostatne voči sudcom disciplinárneho súdu žiadnu konkrétnu právomoc, okrem právomoci podať disciplinárny návrh podľa § 15 písm. b) Disciplinárneho súdneho poriadku. Vychádzajúc z citovaného rozsudku ESLP vo veci Ramon Nunes de Carvalho e Sá však táto okolnosť sama osebe nie je spôsobilá spochybníť nestrannosť sudcov disciplinárneho senátu 32D najvyššieho správneho súdu. Disciplinárne obvinená ani netvrdila, že by predseda Súdnej rady SR robil konkrétne kroky, ktorými by ovplyvňoval zloženie senátu 32D, ktoré je od počiatku určené v rozvrhu práce na rok 2022.

Pokiaľ ide o vylúčenie prísediaceho doc. JUDr. Kamila Baraníka, PhD., LL.M., disciplinárne obvinená neuviedla žiadne konkrétne dôvody, ktoré by svedčili o bližšom vzťahu medzi ním a predsedom Súdnej rady SR. Na taký bližší vzťah nemožno uvažovať len zo samotnej skutočnosti, že ho predseda Súdnej rady SR navrhol. Menovaný prísediaci sudca je totiž akademicky činnou osobou, docentom na právnickej fakulte, takisto verejne vystupuje k právnym otázkam. Podľa najvyššieho správneho súdu tak nemožno rozumne predpokladať, že ho predseda Súdnej rady SR navrhol na základe bližšieho osobného vzťahu; naopak, logicky sa ponúka možnosť, že sa tak stalo na základe jeho verejných a odborných aktivít.

Senát Najvyššieho správneho súdu SR súčasne však dospel k záveru, že skutočnosť, že prísediaca sudkyňa disciplinárneho senátu 32D Mgr. Eva Kováčechová sa v médiách vyjadrovala ku skutočnosti zadržania 13 sudcov v súvislosti ich obvinenia z trestnej činnosti, medzi ktorými bola aj disciplinárne obvinená, objektívne je spôsobilá spochybníť nestrannosť Mgr. Eva Kováčechová a to i napriek tomu, že vo vyjadrení sa k osobe disciplinárne obvinenej sudkyne nevyjadrovala, nespomenula ju a ani neuviedla jej meno priamo ani nepriamo, pričom sa vyjadrovala len všeobecne k samotnému zásahu policajtov z NAKA. Mgr. Eva Kováčechová v čase podávania vyjadrenia v médiách nemohla vedieť, že bude ustanovená za prísediacu sudkyňu a bude členkou senátu rozhodujúceho o návrhu na začatie disciplinárneho konania voči disciplinárne obvinenej, nie je možné však opomenúť skutočnosť, že jej vyjadrenie k zadržaniu 13 sudcov, medzi ktorými bola aj disciplinárne obvinená, vychádzal z úsudku trestnej zodpovednosti týchto sudcov a teda aj disciplinárne obvinenej, ktorý môže podmieniť pohľad uvedenej prísediacej sudkyňi na disciplinárnu zodpovednosť disciplinárne obvinenej, majúce za následok spochybnenie nestrannosti uvedenej prísediacej sudkyňi v disciplinárnom konaní proti disciplinárnej obvinenej.

Vzhľadom k uvedenému Najvyšší správny súd Slovenskej republiky podľa § 4 a § 24 ods.2 Disciplinárneho súdneho poriadku v spojení s § 32 ods.1 Trestného poriadku rozhodol tak, že členovia disciplinárneho senátu 32D Najvyššieho správneho súdu SR JUDr. Anita Filová, JUDr. Marián Fečík, JUDr. Michal Matulník, PhD., a doc. JUDr. Kamil Baraník, PhD., LL.M. nie sú vylúčení z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 32D/9/2021 a Mgr. Eva Kováčechová z vykonávania úkonov disciplinárneho konania v disciplinárnej veci vedenej na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 32D/9/2021 je vylúčená.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.